

Пробно преброяване на земеделските стопанства
през 2019 година
Министерство на земеделието, храните и горите
Отдел „Агростатистика”

Какво е преброяване на земеделските стопанства

През есента на 2020 година в България ще се проведе преброяване на земеделските стопанства, съгласно изискванията на Европейския съюз (ЕС).

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Закона за преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2020 г., обн. ДВ, бр. 22 от 15.03.2019 г., анкетирването на земеделските стопанства започва в 8 ч. на 1 септември 2020 г. и приключва в 20 ч. на 18 декември 2020 г.

Основната цел на преброяването е да бъде осигурена интегрирана статистика за структурата на земеделските стопанства през 2020 година в България, както и за производствените методи, за мерките за развитие на селските райони и за агроекологичните показатели. В Закона са посочени и следните цели: осигуряване на хармонизирана, сравнима и съгласувана статистика при ползване на стандартни класификации и общи определения на изследваните променливи за всички държави членки на Европейския съюз; осигуряване на актуални данни за усъвършенстване на държавната политика в областта на земеделието и на допълнителна статистическа информация за разработването на политиката в областта на агроекологията; актуализиране на статистическия регистър на земеделските стопанства с необходимата информация като база за изготвяне на официална статистика; въвеждане на идентификатор на земеделското стопанство при включване в статистическия регистър на земеделските стопанства; модернизиране на начините на събиране на данни за земеделските стопанства при използване на административни записи, иновативни подходи и цифрови решения

Преброяване на земеделските стопанства в България - хронология

За първи път статистическо преброяване на поземлената собственост у нас е проведено през 1897 година.

Във връзка с поетите ангажименти по преговорния процес за присъединяване на страната ни към Европейския съюз, през 2003 г. се проведе преброяване на земеделските стопанства в България, съгласно изискванията на Европейския съюз.

След приемането на България в Европейския съюз, през 2010 година е проведено преброяване на земеделските стопанства в страната, в съответствие с необходимостта от получаване на съпоставими данни за селскостопанската дейност на различни географски нива на цялата територията на ЕС и потребността от информация за нуждите на аграрната политика на България.

Какво НЕ Е преброяване на земеделските стопанства

По време на преброяването не се събира информация за доходите на земеделските производители и за финансовото състояние на стопанствата.

Данните, получени от преброяването, служат само за статистически цели, обобщават се от статистиците и се предоставят само в обобщен вид на различните ползватели (държавна и местна власт, професионални организации, международни институции, научни институти и други).

Данните, които земеделските стопанства предоставят на анкетаторите, не се разпространяват в индивидуален вид.

Защо се провежда пробно преброяване на земеделските стопанства?

Съгласно Закона за преброяване на земеделските стопанства пробното преброяване трябва да се проведе в периода от 1 септември до 11 октомври 2019 г. От 1 септември до 10 септември 2019 г. ще се предостави възможност на стопаните самостоятелно да въведат онлайн своите данни, а от 11 септември до 11 октомври 2019 г. за останалите стопанства ще се събират чрез интервю, проведено от анкетьори.

С провеждане на пробното преброяване точно 1 година преди същинското преброяване ще бъдат проверени в реални условия организацията, инструментариумът на преброяването и онлайн въвеждането на индивидуалните данни, като направените анализи и изводи ще бъдат взети под внимание при преброяването през 2020 година.

Целта на пробното преброяване е да се тества самата организация по време на преброяването – районирането на преброителни участъци ще се тества при анкетирането в големите населени места, а актуалността и пълнотата на списъците ще се тества при изчерпателното анкетиране на по-малки населени места.

Друга важна цел е да се тества разработеният инструментариум – статистически въпросник, инструкции и разработеният софтуер. Ще се тества формулировката и последователността на включените въпроси, яснотата на дефинициите. Ще се тества възможността за използване на административни данни за статистически цели и ще се оцени тяхното качество и съпоставимост.

Изключително важна ще бъде предварителната информация за броя на стопаните, които ще използват възможността да попълнят самостоятелно онлайн данните за своята селскостопанска дейност в разработен за целта софтуер, като част от информационната система за агростатистика.

Резултатите от пробното преброяване трябва да дадат отговор за средното време за събиране и въвеждане на информацията, за склонността на стопаните да предоставят данни и за променливите с най-голяма трудност и липса на отговор.

За анкетьори ще се наемат физически лица, които ще бъдат предварително обучени. Работата на анкетьорите ще се контролира от експерти по агростатистика от областните дирекции „Земеделие“, а методически ще се ръководи от експертите по агростатистика от Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ). За организацията и провеждането на дейностите по пробното преброяване ще се разчита изключително много на 28-те областни дирекции „Земеделие“.

Населените места, в които ще се проведе пробното преброяване са съгласувани с органите на местното самоуправление. Те са определени със Заповед на министъра на земеделието, храните и горите №РД09-832/20.08.2019 г. За област Пловдив това са с. Горнослав, община Асеновград - изчерпателно наблюдение и гр. Първомай – 7% извадково наблюдение.

Земеделските стопанства включени в списъците за анкетиране са набрани от различни източници – статистически изследвания, като основното е преброяването на земеделските стопанства през 2010 година, административни данни от ДФЗ, регистър на земеделските стопанства, подържан по Наредба № 3/1999, регистър на БАБХ, лозарския регистър и регистъра на статистическите единици, подържан от НСИ.

Какво е земеделско стопанство?

Земеделското стопанство или „стопанство“ е отделна единица както технически, така и икономически, която има единно управление и която произвежда селскостопанска продукция или поддържа в добро земеделско и екологично състояние земеделски земи, които вече не се използват за производствени цели, и други дейности по смисъла на чл. 2, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2018/1091.

Земеделското стопанство отговаря на следните условия:

1. Произвежда селскостопански продукти;
2. Достига или надвишава определен размер (площ, брой животни, продукция), определен в Закона за преброяване на земеделските стопанства през 2020 г.;
3. Подчинена е на текущо и независимо управление;
4. Поддържа земите си в добро земеделско и екологично състояние.

За самостоятелно стопанство се счита всяка стопанска единица, която има независимо текущо управление и използва самостоятелни средства за производство – машини, съоръжения, земя, работна ръка.

Преброяването обхваща всички земеделски стопанства, отговарящи най-малко на един от следните критерии:

1. Обработка (стопанисва) най-малко:

- а) 0.5 хектара използвана земеделска площ;
- б) 0.3 хектара обработваема земя;
- в) 0.1 хектара картофи;
- г) 0.1 хектара пресни зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди;
- д) 0.5 хектара постоянно затревени площи;
- е) 0.1 хектара трайни насаждения (чиста култура);
- ж) 0.3 хектара общо овощни, ягодоплодни, черупкови и други трайни насаждения с изключение на разсадници и лозя;
- з) 0.1 хектара лозя;
- и) 0.1 хектара (чисти) специализирани култури (тютюн, хмел, подправки, медицински и ароматни култури, цветя, декоративни растения, посевен и посадъчен материал, разсадници);
- к) 0.2 хектара общо медицински и ароматни култури и подправки, цветя и декоративни растения, посевен и посадъчен материал, разсадници;
- л) 100 кв. метра оранжерии;
- м) 100 кв. метра култивирани гъби.

2. Отглежда най-малко:

- а) 1 крава;
- б) 1 биволица;
- в) 2 говеда;
- г) 2 бивола;
- д) 1 женско животно за разплод (еднокопитни);
- е) 2 работни животни (еднокопитни);
- ж) 5 прасета;
- з) 1 свиня майка;
- и) 5 овце майки;
- к) 2 кози майки;
- л) 50 кокошки носачки;
- м) 100 пилета за угодяване;
- н) 10 пчелни семейства;
- о) 10 зайкини;
- п) 1 репродуктивно мъжко животно, използвано за естествено покриване – бик, жребец, нерез;
- р) специални видове животни или птици – 400 пъдпъдъка, 30 други птици (пуйки, гъски, патици и други), щрауси, ангорски кози, ангорски зайци, норки, нутрии и други.
- с) отглеждат различни видове животни и птици, сумата от животинските единици на които е по-голяма или равна на 1.7.

Не се смятат за земеделски стопанства единиците, които извършват само:

- бране или събиране на диворастящи гъби, плодове, билки и др.;
- селскостопански услуги;
- преработка на селскостопански продукти.